

Vergide Gündem

Tax Agenda

Temmuz / July 2024

Vergi teşviklerine son, hoş gelsin yeni vergiler!

Abdulkadir Kahraman

İhracatçıya Dahilde İşleme Rejimi'nde kötü haber

Sercan Bahadır

English Translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Sirküler İndeks

Vergi Takvimi

Pratik Bilgiler

Practical Information

Building a better
working world

Vergi teşviklerine son, hoş gelsin yeni vergiler!

31 Mart 2024 yerel seçimlerinden sonra maliye politikasında da sıkılaşma politikaları hızlandı. Maliye politikasında sıkılaşmada önceliğin dolaysız vergilere (gelir ve kurumlar vergisi) verildiği anlaşılıyor. Bu durum beklenmedik bir şey değil, çünkü dolaylı vergilerin bütçe gerçekleştirmelerindeki payı zaten yüksek ve dolaylı vergi artışları veya istisnaları kaldırmak enflasyonist baskı yaratıyor. Ancak bu politika tedbirleri kamuoyu ile resmi olarak paylaşılmadığı için basın açıklamalarının satır aralarını okumalar ve söylentiler ortalıkta dolaşıyor.

Bu söylentiler arasında net olan iki konu var: Sırasıyla “küresel asgari kurumlar vergisi” ve “yerel asgari kurumlar vergisi”. İkisi de 2024 - 2026 Orta Vadeli Mali Programındaki vergi politika önlemi olarak doğrudan veya dolaylı olarak açıklanmış olup, detaylarına geçelim.

Bazı vergi harcamaları kaldırılıyor

Literatürde “Vergi harcaması, doğrudan yabancı sermaye çekmek, istihdamı artırmak, seçili sektörlerin rekabet gücünü artırmak; sosyal hukuk devleti olarak kişilere gelir desteği, küçük ve orta ölçekli işletmelere destek, şirketlerin mali güçlerinin artırılması, bölgesel kalkınma farklarının giderilmesi, yatırımların teşviki, tarımın desteklenmesi amacıyla verilen teşviklere bağlı olarak devletin almaktan vazgeçtiği vergiler” şeklinde tanımlanıyor. Türkiye’de “mali şeffaflık” amacıyla Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 18’inci maddesine göre “tahmini vergi harcama tutarları” bütçe kanunu ekleri ile açıklanıyor. Açıklamalara bakıldığında “kurumlar vergisi” harcamaları (2024 Bütçesi) ve son üç yılda bütçe kanunlarındaki kurumlar vergisi tutarları aşağıdaki gibidir:

	2024 (1000 TL)	2025 (1000 TL)	2026 (1000 TL)
Kurumlar vergisi harcamaları	657.044.390	837.108.723	989.705.370

	2022 (1000 TL)*	2023 (1000 TL)*	2024 (1000 TL)**
Kurumlar vergisi (Bütçe)	507.454.000	786.314.000	1.275.718.000

* Gerçekleşme,
** Bütçe hedefi

2024 kurumlar vergisi harcamaları 2024 bütçesindeki kurumlar vergisi hedefiyle kıyaslandığında oran %51,5’dir. 2024 yılı harcamalarının tamamı 2024 bütçesi kurumlar vergisi hedefine dahil olsa toplam kurumlar vergisi 1.932.762.390.000 TL, kurumlar vergisinin bütçedeki payı %17,2’den %24’e çıkabilecekti. Böylece dolaysız vergilerin bütçedeki payı %6,9 kadar artabilecek ve dolaylı vergilerin payı %58,8’e düşebilecekti. Ancak kurumlar vergisindeki bütün vergi harcamalarının kaldırılması ne kadar doğru ve gerçekçi? 2023 yılında deprem için toplanan ek vergi geliri 2023 yılında 73,5 milyar TL’yi geçmedi.

Yeni torba kanunla kaldırılaca istisnalar?

12 Haziran 2024 itibariyle TBMM'ne sunulmuş bir kanun teklifi metni olmasa da ortalıkta aşağıdaki düzenlemeleri içeren bir hazırlık olduğu söylentisi var:

- 1- Gelir Vergisi Kanunundaki gayrimenkullerin ve bu nitelikteki hakların iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan değer artış kazanç istisnası kaldırılacak.
 - ▶ 2024 yılında doğan kazanç 87,000 TL'den fazla ise vergiye tabi olacak.
 - ▶ Mevcut düzenlemedeki beş yıl elde tutulan taşınmazların elden çıkarılmasından doğan kazanç istisnası tek konut ile sınırlandırılacak.

Düzenleme değişikliğinin yürürlük tarihinden sonra iktisap edilen taşınmazları kapsamalıdır. Benzer şekilde yürürlük tarihinden önce iktisap edilen taşınmazların yapılacak düzenleme kapsamında olmadığı, geçici bir madde ile güvence altına alınmalıdır. Aksi takdirde düzenleme Anayasaya aykırı olacaktır.

- 2- Gelir Vergisi Kanunu'ndaki Borsa İstanbul'da işlem görmeyen hisse senetlerinin iki yıldan fazla elde tutulduktan sonra elden çıkarılmasından doğan kazanç istisnası kaldırılacak. Öngörülen değişiklik, yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere iktisap edilen hisse senetlerinin için geçerli olacaktır.

Değişikliğin yürürlük tarihinden önce iktisap edilen hisse senetlerinin mevcut düzenleme hükmü kapsamında olduğunun geçici bir madde ile güvence altına alınmalıdır. Aksi takdirde düzenleme Anayasaya aykırı olacaktır.

- 3.1- Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılacak değişiklik ile iktisap edilen iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazanç istisnası kaldırılacak. Mevcut iştirak hisselerinin satışındaki %75'lik istisna öngörülen değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak satış kazançları için %25'e indirilmektedir.

Ancak 2023 yılında yapılan değişiklik ile taşınmazlarda benzer istisna kaldırıldığında ihdas edilen geçici 16'ncı maddede olduğu gibi değişiklik öncesi edinilerek kurumların aktifinde yer alan iştirak hisseleri için değişiklik öncesi hükümlerin uygulanması sağlanmalıdır.

- 3.2- Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılacak değişiklik ile "iştirak hisseleri kısmi bölünme" kapsamından çıkarılıyor. 2023 yılında taşınmazların kısmi bölünme kapsamından çıkarılması örneğinde olduğu gibi mevcut iştirak hisselerinin kısmi bölünmesi için değişiklik birkaç ay sonra yürürlüğe girmelidir. Hizmet ve üretim işletmelerinin bölünmesi uygulaması ise uygulamada kalacak.

- 4- Gayrimenkul yatırım ortaklığı ve gayrimenkul yatırım fonlarının kazançlarının vergilendirilmesinde istisnadan yararlanma, gayrimenkulden elde edilen kazançların %50'sinin kâr payı olarak dağıtılmasına bağlı hale gelecek.

- 5- Kripto varlık alım satımı işlem vergisine tabi tutulacak.

- 6- Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılacak bir değişiklik ile "teknolojik girişim şirketlerinin çalışanlarına hisse senedi opsiyonu" verilmesine yönelik olarak bu hisselerin çalışanlarca elde

tutulma süresine bağlı olarak; 3-6 yıl elde tutma halinde kazancın %25'i, 7-12 yıl elde tutma halinde kazancın %75'i, 12 yıldan fazla elde tutulma halinde kazancın %100'ü vergisinden istisna edilecek.

- 7- Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklikle "kurumların aktiflerine aldıkları kıymetli madenlerin (altın, platin vb.) borsa rayıcı ile değerlendirilmesi" ile değer artışları vergilenecek.

- 8- OECD anlaşması çerçevesinde çok uluslu şirketlere yönelik %15 asgari kurumlar vergisi uygulaması ile ilgili Kurumlar Vergisi Kanunu'nda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

- 9- Türkiye'de mukim şirketlere (çok uluslu olmayan şirketler) yönelik "yerel asgari kurumlar vergisi uygulaması" öngörülmektedir.

Yerel asgari kurumlar vergisi ne kadar yeni?

Şirket "hasılatının %2'sinin kurumlar vergisi matrahı olarak alınıp üzerinden %10" veya "indirim ve istisnalar düşülmeden oluşan matrahın %10'u" oranında "yurtiçi asgari kurumlar vergisi" uygulanması öngörülmektedir. Esasen "indirim ve istisnalar düşülmeden oluşan matrahın %10'u" olarak öngörülen "asgari kurumlar vergisi" yeni değil. Asgari kurumlar vergisi mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na mükerrer 25'inci madde olarak 1.1.1992'den geçerli olmak üzere 3824 sayılı Kanun'la eklenmiş, ancak 3946 sayılı Kanun ile 1.1.1994'den sonra yürürlükten kaldırılmıştı. Bu vergi, kurumlar vergisi kanunu veya özel kanunlara göre "kurumlar vergisinden muaf veya istisna kazançları olan kurumlar ile Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 39'uncu maddesine göre indirim konusu gelirleri bulunan kurumlara uygulanmıştı. "Asgari kurumlar vergisinin matrahı, istisna kazançlar ve indirim konusu gelirler ile kurumlar vergisi matrahı" toplamından oluşuyordu. Bu şekilde bulunan matrahı KVK'daki vergi oranı uygulanmak suretiyle bulunan verginin % 50'si asgari kurumlar vergisi olarak hesaplanıyordu. Diğer taraftan, kurumların başka bir kurumun sermayesine iştirak nedeniyle elde ettikleri "iştirak kazançları" asgari kurumlar vergisi kapsamında değildi. Ayrıca, 22.12.1992 tarih ve 92/3895 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1992 ve takip eden yıllarda belli istisna kazançlar ile indirim konusu gelirler için "asgari kurumlar vergisi oranını sıfır" olarak belirlenmişti.

Ancak anlaşılan hem "%15 küresel asgari kurumlar vergisi" hem de eski asgari kurumlar vergisi uygulamaları örneğinden hareketle, "asgari kurumlar vergisi" gerek OVP'deki "etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılması" gerekse bütçede dolaysız vergilerin payının artırılmasının kısa yolu olacak.

Yurtiçi asgari kurumlar vergi, Anayasa'ya uygun olur mu?

Deprem nedeniyle alınan "ek vergi" için açılan bir davada Anayasa'ya aykırılık iddiasını ciddiye alan bir ilk derece mahkemesi, düzenlemeyi Anayasa Mahkemesine taşımış ve AYM 14 Mart 2024 tarihinde Anayasa'ya aykırılık itirazı reddetmiş ve karar 19 Mart 2023 tarihli Resmî Gazete ile yayımlanmıştı. AYM kararında, deprem gibi olağanüstü olayların yaşandığı dönemlerde ortaya çıkan ekonomik

kayıpların telafisi için ek vergiler ihdasının "mali güce göre vergilendirme ve vergi yükünün adaletli dağılımı ilkelerine" aykırı bulunmamış; ek vergi düzenlemesi "malî güce göre vergilendirme, vergi yükünün adaletli dağılımı ve eşitlik" ilkeleriyle çelişmediği gerekçeleriyle "ek vergi düzenlemesi" Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü, 35'inci ve 73'üncü maddelerine uygun bulunmuştur.

Ancak öngörülen "yurtiçi asgari kurumlar vergi" uygulamasının, deprem nedeniyle bir defaya mahsus olmayacak olmasından dolayı başta "vergilendirmede ödeme gücü" (safi kazanç yerine hasılatın %2'si), "ölçülülük", "hukuki güvenlik", "kazanılmış hakların korunmasının hukuk devleti ilkesi" olması gibi Anayasal ilkelere aykırılık oluşturması gerekçesiyle yeni uyuşmazlıklar yaratması beklenmektedir.

Bu yazı, Ekonomist dergisinin 23 Haziran 2024 tarihli ve 2024/13. sayısında yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

İhracatçıya Dahilde İşleme Rejimi'nde kötü haber

Gelir İdaresi tarafından Cumhurbaşkanlığına yapılan mevzuat düzenlemelerine yönelik sunum, vergi dünyasının olduğu gibi gümrük dünyasının da gündeminde. Sunum, 2024-2026 yılları için hazırlanan Orta Vadeli Programda (OVP) yer alan hedeflere ulaşmak için yapılması planlanan bir takım vergi düzenlenmelerini içeriyor.

Çalışma genel olarak teknik düzenlemeleri kapsıyor. Çalışmada; potansiyel yeni vergilere, vergi uygulamalarında yer alan istisnaların/muafiyetlerin kaldırılmasına ve bunların ekonomik olarak bütçeye olan katkılarına işaret ediliyor. Diğer taraftan çalışmada; istisnaların kaldırılmasının ekonomik analizine ve bu düzenlemelerin sektörlere, ihracata, istihdama yansımaları gibi makro ekonomik etkilerine yönelik detaylı bir çalışmaya yer verilmediği görülüyor. Bunun, söz konusu sunum içinden seçilecek önerilere göre daha sonra yapılacağı anlaşılıyor.

Aynı zamanda sunumda, dış ticareti yakından ilgilendiren mevzuat düzenlemelerine de yer veriliyor. Serbest bölgeler ile ilgili asgari kurumlar vergisi istinasına yer verilmemesi veya serbest bölgedeki kurumlar vergisinin sadece ihracat gelirleriyle sınırlı tutulması gibi durumlar da göze çarpıyor. Ayrıca bu yazıda detaylı inceleyeceğimiz Dahilde İşleme Rejimi'ne (DİR) yönelik katma değer vergisi (KDV) düzenlemesi de çalışmada bulunuyor.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) nedir?

Her ülkede olduğu gibi ülkemizde de ihracatı teşvik etmek için birtakım düzenlemeler yapılıyor ve bunun bir iz düşümü olarak Dahilde İşleme Rejimi (DİR) ülkemizde uygulanıyor. Bu rejim kapsamını özetle şöyle özetleyebiliriz: İhracat yapmak için ithal edilen girdi veya hammaddenin ithalat vergileri hesaplanıyor (KDV dahil), ancak tahsil edilmeyip teminata bağlanıyor. İhracat gerçekleşikten sonra teminatların çözümü gerçekleşiyor. Bir anlamda ihracat şartıyla ihraç edilecek ürünlerin üretimi için gerekli hammaddeyi yurt dışından ithalat vergisi ödmeden ithal etme hakkı ediniliyor. Bu rejimde vergi ödeyerek de işlem yapmak mümkün, ama mevcut ekonomik koşullarda bu yöntem tercih edilmiyor.

Büyüme modelimiz ithalata dayalı olduğu ve üretimde ithal hammadde ve girdiye ihtiyaç duyduğumuz için diğer ülkelere (Avrupa Birliği ülkelerine) mukayesen daha çok kullanılan bir rejim olarak karşımıza çıkıyor. Bu nedenle "En yaygın kullanılan ihracat teşviki Dahilde İşleme Rejimi'dir" söylemi doğru bir yorum oluyor. İhracatımızın yaklaşık %50'sini de bu rejim ile gerçekleştirdiğimiz tahmin ediliyor.

Sektörel bazda baktığımızda ise; otomotiv, beyaz eşya, tekstil, kimya gibi ülke ihracatında başta olan sektörlerde bu belgenin yaygın olarak kullanıldığı ve bu sektörlerde ihracat pazarında karşılaşılan ciddi fiyat rekabetine karşı bu belgenin bir avantaj olduğu görülüyor. Örneğin, araç üretiminde bu rejimin kullanımının oldukça yaygın olduğu söylenebilir. Yeterli kalitede ve miktarda yerli girdi bulunmadığı için ithalat bir zorunluluk gibi duruyor. Bu noktada küresel rekabette kaybetmemek için bu belge hayati önem taşıyor.

Düzenleme ne getiriyor?

Dahilde İşleme Rejimi'nin yaygın kullanılması, birçok zaman ithalatı teşvik ettiği düşüncesiyle tartışmaları da beraberinde getirdi. Zaman zaman bu rejimin uygulanmasına müdahale edildiğine şahit olduk. Bazen belgenin özel şartlarına ekleme yapılarak bazı ürün gruplarının bu teşviktan yararlanması engellendi, bazen de rejimin bazı haklarından sektörel bazlı olarak yararlanılmasına izin verilmedi.

Dahilde İşleme Rejimi'ne yönelik bazı değişikliklerin yapılacağı Orta Vadeli Program'da yer alıyor. OVP'de bu rejime yönelik "İhracatta yurt içi katma değer ve çıktı ürününün teknolojik seviyesini artırmak üzere Dahilde İşleme Rejimi'nin öncelikli hedef ürün ve sektör kapsamına ilişkin düzenleme yapılacaktır" ibaresi yer alıyor. Bunun üzerine hem Ticaret Bakanlığı hem de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından bir çalışma yapıldığı da biliniyor.

Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan çalışmada, DİR'den yararlanmak için ürünlerin programdaki hedeflere yönelik seçilmesi, rejime ilişkin verilen sürelerin kısaltılması, ticaret politikası önlemlerinin bu rejimdeki avantaj kapsamından çıkartılması gibi konular öne çıkıyor. Resmi bir açıklama olmadığı için çalışmaların içeriği hakkında detaylı bir bilgiye henüz ulaşamıyoruz, ancak bazı düzenlemelerde bir kanun değişikliğine ihtiyaç duyulduğu da aşikâr.

Diğer taraftan bu rejime yönelik en somut adım, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan sunumda yer alıyor. Öneriye göre; ihracat yapmak için ithal edilen girdi veya ham maddeden ithalat vergileri arasında yer alan KDV hesaplanacak ve teminata bağlanmayıp tahsil edilecek. Böylece ithalatta KDV hariç, diğer ithalat vergileriyle sınırlı olacak şekilde DİR kullanılacak. Etki analizine göre, bu değişiklik ile sadece 2023 yılı içinde 328,4 milyar TL matrah üzerinden ödenmeyen KDV'nin yaklaşık 65,7 milyar TL olduğu tahmin ediliyor.

Burada iki gerekçeye yer veriliyor: İlk gerekçe olarak, aynı girdi yurt içinden KDV'li alınırken bu rejim sayesinde ithal girdiden KDV alınmamasının yerli üreticileri olumsuz yönde etkilediği gösteriliyor (İthalatı KDV'siz, yurt içi alımı KDV'li). Diğer gerekçede ise bu rejim kapsamındaki işlemlerin, cari açığı artırdığına ve bu rejimin ağırlığının toplam ithalatın %14'üne, toplam ihracatın %43'üne tekabül ettiğine işaret ediliyor. Bu şekilde ithal edilen malların Türkiye içinde üretim sürecinin takibinin güçlü olduğu ve rejim uygulamalarının kendi içindeki çeşitliliğinin, ödenmeyen KDV'nin takibini güçleştirdiğine ve haksız iadelere sebebiyet verdiği de yer veriliyor.

Ne yapılmalı?

Dahilde İşleme Rejimi, ihracatçılar için oldukça önemli. Ciddi bir rekabet avantajı sağladığından ihracatçılarımızın yaklaşık yarısı bu rejimi kullanıyor. Bu noktada rejime ilişkin bir değişiklik yapılırken sadece KDV açısından bakılması çok doğru olmuyor. Ana neden ise ithalat ihtiyacının yerli olarak karşılanıp karşılanamaması. Yeterli kalite ve miktarda yerli girdi olmadığı sürece rejime yönelik düzenlemeler ithalatta maliyet artışına ve ihracatçının rekabet avantajını kaybetmesine neden olacaktır. Bu nedenle, etki analizinin sektörel bazda ve girdi tedarikini de içerecek şekilde yapılması büyük önem arz ediyor. Yerli üretim ile ihracat yapılmasına kimse itiraz etmeyecektir. Ancak yerli

üretimde girdi arzına yönelik bir yeterlilik sağlanmadığı sürece bu rejime ilişkin tasarruflar maalesef ihracatçı için olumsuz sonuçlar doğuracaktır.

KDV'nin gerçek bir maliyet olmaması ve ithalatta ödenen KDV'nin zaten indirim konusu olması sebebiyle, bunun ihracatçı üzerinde yük oluşturmayacağı iddia edilebilir. Ancak, yüklenen KDV ihracat gerçekleştirildiğinde ihracat istisnası nedeniyle devletten geri alınıyor ve ithalatta ödenen KDV ile ihracatın gerçekleşmesi arasında ortalama 3-5 aylık bir süre geçebiliyor. Bu durumda ihracatçının karşısına ilk etapta ödenen KDV'nin finansmanı çıkıyor. Öneriden hareketle, 2023 yılı için 65 milyar TL'nin finansmanını ihracatçıların sağlaması gerekiyor. Öte yandan, devren KDV var ise bu süreç devletten alacak KDV'yi daha da artırıyor. Sonuç olarak, KDV tekniği açısından da bu uygulama ihracatçıyı zorlayacak gibi duruyor.

Bu yazı, 27 Haziran 2024 tarihinde "www.ekonomim.com"da yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. 'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Farewell to tax incentives, welcome new taxes!

Even though there is no bill of law presented to Grand National Assembly of Republic of Türkiye as of June 12, 2024, a speculation exists regarding a preparation including the following regulations:

- 1- Gains from appreciation exemption arising from disposal of immovables and rights in this nature under Income Tax Law within five years as of acquisition date shall be abolished.
 - Income arising in 2024 shall be subject to taxation if it is more than TRY 87,000.
 - Income exemption arising due to disposal of immovables held for five years according to current regulation shall be limited to single housing.

Regulation should cover immovables acquired subsequent to effective date. Similarly, a provisional article stating that immovables which were acquired before the effective date of regulation are not covered should be ensured. Otherwise, the regulation shall be in contradiction to the Constitution.

- 2- The exemption of gains arising from the disposal of stocks that are not traded on Istanbul Stock Exchange (BIST) after being held for more than two years in the Income Tax Law will be abolished. The proposed amendment will be applicable for the shares acquired as of the effective date.

A provisional article stating that shares which were acquired before the effective date of regulation are not covered should be ensured. Otherwise, the regulation shall be in contradiction to the Constitution

- 3.1- With the amendment to the Corporate Tax Law, the exemption of income obtained from the sale of acquired participation shares will be abolished. The 75% exemption for the sale of existing subsidiary shares is reduced to 25% for sales proceeds to be made after the anticipated amendment comes into force.

However, as in the provisional article 16, which was created when the similar exemption for real estate was removed with the amendment made in 2023, the pre-amendment provisions should be applied for the participation shares that were acquired before the amendment and included in the assets of the entities.

- 3.2- With the amendment to be made in the Corporate Tax Law, participation shares are excluded from the scope of partial spin-off. For the partial spin-off of existing subsidiary shares, such as the exclusion of immovable properties from the scope of partial spin-off in 2023, the amendment must come into force after a few months. The practice of spin-off of service and production enterprises will remain in practice.

- 4- Benefiting from the exemption in the taxation of the earnings of real estate investment trusts and real estate investment funds will depend on 50% of the earnings from real estate being distributed as dividends.

- 5- Crypto asset purchases and sales will be subject to transaction tax.

- 6- 25% of the income, 75% of the income and 100% of the income shall be exempted from tax for holding such share options by the employees for 3-6 years, 7-12 years and more than 12 years respectively in terms of granting "share option to employees of techno initiative companies" according to an amendment to be made on Income Tax Law.

- 7- With the amendment made to the Tax Procedure Law, value increases will be taxed by "valuation of the precious metals (gold, platinum, etc.) acquired by institutions in their assets with the stock market value".
- 8- Within the framework of the OECD agreement, it is foreseen to make a regulation in the Corporate Tax Law regarding the 15% minimum corporate tax application for multinational companies.
- 9- "Local minimum corporate tax application" is foreseen for Turkish resident companies (companies which are not multinational companies). It is foreseen that "2% of the company's revenue will be taken as corporate tax base and a "domestic minimum corporate tax" will be applied at the rate of 10%" or "10% of the base without deducting discounts and exemptions".

This is the summary of the article published in the Ekonomist magazine's issue 2024/13, dated 23.06.2024.

Bad news for exporters in terms of Inward Processing Regime

Presentation of Turkish Revenue Administration made to Presidency regarding legislation regulations is on the agenda of customs world as well as tax world. The presentation includes several tax regulations which are planned to be made in order to reach targets of Medium-Term Program (MTP) prepared for 2024-2026 period.

The presentation in question also included legislation regulations concerning foreign trade closely. Value Added Tax (VAT) regulation towards inward processing regime (IPR), which shall be detailed in this article, is one of these regulations.

What is Inward Processing Regime (IPR)?

Import taxes of input or raw material imported to make export are calculated in this regime (including VAT), however, such taxes are not collected but bound to guarantee. Guarantees are released following the exportation is performed. In a sense, under the export condition, the right to import the raw materials required for the production of products to be exported from abroad without paying import tax is gained. In this regime, it is also possible to make transactions by paying taxes, but this method is not preferred in the current economic conditions. It is estimated that we realize approximately 50% of our exports with this regime.

What is introduced by the regulation?

The regulation is included in the Medium-Term Program that certain amendments will be made towards the Inward Processing Regime. The most concrete step towards this regime is included in the presentation made by the Turkish Revenue Administration. According to the suggestion; VAT, which is among the import taxes, will be calculated from the input or raw material imported for export and will be

collected rather than bounded to a guarantee. Thus, IPR will be used in imports, limited to import taxes other than VAT.

Two reasons are given here: The first reason is that while the identical input is purchased domestically with VAT, it is demonstrated that not charging VAT on imported inputs, thanks to this regime, negatively affects domestic producers (Imports are VAT-free, domestic purchases are VAT included). The other justification points out that the transactions within the scope of this regime increase the current account deficit and that the weight of this regime corresponds to 14% of total imports and 43% of total exports.

This article is a summary of the article published on "www.ekonomim.com" on June 27, 2024.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Haziran ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen başlıca gelişmeler, 87.03 tarife pozisyonunda sınıflandırılan bazı araçların ithalinde ilave gümrük vergisi uygulaması getirilmesi, yurda döviz olarak getirilen ihracat bedellerinin aracı bankaya satış zorunluluğu oranının düşürülmesi ve Türkiye'den serbest bölgeye ihraç edilen eşyanın tekrar Türkiye'ye ithalinde gümrük vergilerinin tahsil edilmeyeceği hallere ilişkin Genelge yayımlanması olmuştur.

Yukarıda bahsi geçen konulara ilişkin detayları aşağıda bulabilirsiniz:

1. 87.03 tarife pozisyonunda sınıflandırılan kimi araçların Çin menşeli olanlarının ithalinde ilave gümrük vergisi uygulaması getirilmiştir.

08.06.2024 tarihli Resmî Gazete'de 8639 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı eki İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar yayımlanmıştır.

Yayımlanan bu Karar kapsamında, 31.12.2020 tarihli ve 3. mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 31.12.2020 tarihli 3351 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar'a ekli EK-1 sayılı tabloya 87.03 tarife pozisyonundaki muhtelif GTİP numarasında sınıflandırılan ve büyük çoğunluğu içten yanmalı pistonlu motorlara sahip binek otomobillerden oluşan araçlara ilişkin olarak satırlar eklenmiştir.

Ayrıca, uygulanacak İGV'ye ilişkin olarak Tablonun sonuna (18) sayılı dipnot eklenmiş olup anılan dipnotta "*Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olanlar için %40 veya minimum 7.000 ABD doları/adetin yüksek olanı uygulanır.*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu düzenleme çerçevesinde, 87.03 tarife pozisyonundaki 30 farklı GTİP numarasında sınıflandırılan ve büyük çoğunluğu içten yanmalı pistonlu motorlara sahip binek otomobillerden oluşan Çin menşeli araçların ithalinde, adet başına 7.000 ABD dolarından düşük olmamak üzere, %40 oranında ilave gümrük vergisi tahsil edilecektir.

Bu Karar yayımı tarihini takip eden otuzuncu gün (08.07.2024 tarihinde) yürürlüğe girecektir.

2. Yurda döviz olarak getirilen ihracat bedellerinin aracı bankaya satış zorunluluğu %40'tan %30'a düşürüldü.

İhracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen İhracat Genelgesi'ne Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 07.06.2024 tarih ve 3187388 sayılı yazısı ile "İhracat Bedellerinin Merkez Bankasına Satışı" kenar başlıklı aşağıdaki Ek Madde 2 eklenmiştir.

"EK MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye (İhracat Bedeli Kabul Belgesi) veya DAB'a (Döviz Alım Belgesi) bağlanan ihracat bedellerinin en az % 30'u İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez

Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Ek Madde 1 yürürlükten kaldırılmıştır.”

Bu madde ile yürürlükten kaldırılan Ek Madde 1’de, aracı bankaya satılması zorunlu olan tutar, yurda döviz olarak getirilen ihracat bedelinin %40’ı şeklinde idi.

Bu düzenleme ile birlikte yurda döviz olarak getirilen ihracat bedellerinin aracı bankaya satış zorunluluğu %40’tan %30’a düşürülmüş oldu.

Ek madde 2, 10.06.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3. Türkiye’den serbest bölgeye ihraç edilen eşyanın tekrar Türkiye’ye ithalinde gümrük vergilerinin tahsil edilmeyeceği haller açıklığa kavuşturuldu.

Ticaret Bakanlığı, Gümrükler Genel Müdürlüğü’nce gümrük taşra teşkilatına gönderilen 12.06.2024 tarihli Genelge’de, Türkiye’de serbest dolaşımda bulunan eşyanın, serbest bölgeye ihracından sonra serbest bölgeden Türkiye’ye ithal edilmesi halinde, gümrük vergilerinin tahsil edilip edilmeyeceği hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

Anılan Genelge’de, serbest bölgelerin Türkiye gümrük bölgesinin bir parçası olduğu da dikkate alınarak, Gümrük Kanunu’nun 3’üncü maddesi uyarınca, Türkiye’de serbest dolaşımda olduğunu gösteren gümrük statü belgesi eşliğinde ihracat beyannamesiyle serbest bölgeye konulan eşyanın değişikliğe uğramadan Türkiye’ye ithalinde ya da serbest bölgede üretimde kullanılmasını müteakip nihai ürünün ithalinde vergilendirmenin girdiler üzerinden talep edilmesi halinde, gümrük vergileri tahsil edilmeksizin işlemlerin tekemmül ettirilmesi talimatlandırılmıştır.

Sosyal güvenlikte son gelişmeler

A. Sosyal güvenlik mevzuatı açısından 2024 yılı mali tatil uygulaması

Mali tatil uygulaması 28.03.2007 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı tarih itibariyle yürürlüğe girmiş bulunan 5604 sayılı Malî Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun ile hayatımıza girmiştir.

1- Mali tatilin uygulanacağı tarihler

5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkındaki Kanun'un:

1. Maddesinin 1.fıkrasında:

"Her yıl temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dahil) mali tatil uygulanır. Haziran ayının son gününün tatil günü olması halinde, mali tatil, temmuz ayının ilk iş gününü takip eden günden başlar" hükmü yer almaktadır. Buna göre; Haziran ayının son günü olan 30.06.2024 Pazar gününün tatile denk gelmesi nedeniyle;

2024 yılında mali tatil 2 Temmuz 2024 Salı günü başlayacak ve 20 Temmuz 2024 Cumartesi (dahil) günü sona erecektir.

1. maddesinin 2. fıkrasında;

"Son günü malî tatile rastlayan kimi süreler, tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılır" denildiğinden, son günü malî tatile (02.07.2024 - 20.07.2024) rastlayan yükümlülükler için süre 27 Temmuz 2024 olmasına karşın, cumartesi günü de kamuda işgünü sayılmadığından süre 29.07.2024 Pazartesi gününe (dahil) uzayacaktır.

2. fıkranın (6) numaralı alt bendinde;

"Malî tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde biten bu madde kapsamındaki kanuni ve idari süreler, malî tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beşinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır" denilmiştir.

Bu hükme göre; mali tatili takip eden beş güne (21.07.2024-25.07.2024) rastlayan bazı yükümlülükler için süre 25.07.2024 Perşembe günü sona erecektir.

Beyan/Bildirim/Yükümlülük	Son günü mali tatil günlerine (02-20 Temmuz arasına) rastlaması halinde (29.07.2024 Pazartesi gününe uzar)	Son günü mali tatilden sonraki 5 güne (21-25 Temmuz arasına) rastlaması halinde (25.07.2024 Perşembe gününe uzar)

2- Resmî tatil günlerinin hesaplamaya etkisi

Resmî tatil günleri, süreye dâhildir. Sürenin son gününün resmî tatil gününe rastlaması hâlinde, süre tatili takip eden ilk iş günü çalışma saati sonunda biter (6100/md.93).

3- Sosyal güvenlik uygulamasında mali tatile konu işlemler

5510 sayılı Kanun'un 8, 9, 11 ve 86'ncı maddeleri gereği zamanında kuruma verilmesi gereken;

- ▶ İş yeri bildirgesi,
- ▶ Sigortalı işe giriş bildirgesi,
- ▶ Sigortalı işten ayrılış bildirgesi,
- ▶ Aylık prim hizmet belgesi,
- ▶ İşyeri kayıt ve ibrazı süresi
- ▶ idari para cezalarına yapılacak itiraz ve ödemeler
- ▶ Resen hesaplanan prim borcuna itiraz
- ▶ Asgari işçilik uygulamasından kaynaklanan borcun kabulüne dair taahhütname verilmesi
- ▶ Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca belirlenen orana itiraz
- ▶ Prim borçlarının ertelenmesi talebi tespit edilen işkolu kodu ile iş kazası ve meslek hastalıkları prim oranına itiraz

yönünden belge ve bildirgelerin yasal olarak verilme süreleri ve ödemeleri mali tatil uygulamasına dâhildir.

Örnek 1: İşyeri bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde belgenin verilme süresi, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren 7 gün uzayacaktır. Bu anlamda son günü 02-20 Temmuz arası olan bir işyeri bildirgesi 29 Temmuz 2024 tarihine kadar verilmesi halinde yasal süresi içerisinde verilmiş sayılacak, idari para cezası uygulanmayacaktır.

Örnek 2: Bilanço esasına göre defter tutan (K) işverenine işyeri bildirgesinin süresi içinde verilmemesi nedeniyle hesaplanan 8.829 TL tutarındaki idari para cezası 20/6/2024 tarihinde işverene tebliğ edilmiş ise, bu cezanın en geç 05/07/2024 tarihine kadar ödenmesi veya itiraz edilmesi gerekmekte ise de 05/07/2024 tarihinin mali tatile rastlaması nedeniyle, mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedinci günün (29/7/2024) sonuna kadar işverence,ödenmesi veya cezaya itiraz edilmesi halinde, idari para cezasının yasal süresi içinde ödendiği veya cezaya karşı yasal süresi içinde itiraz edildiği kabul edilecektir.

Örnek 3: 2024/Haziran dönemine ilişkin Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin verilme süresinin 26.07.2024 (Cuma) günü olarak belirlendiği ve bu tarihin mali tatile veya malî tatilin son gününü izleyen beşinci güne rastlamadığından verilme süresi uzamamıştır.

Örnek 4: Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olanlarla ilgili sigortalılığın sona ermesine ilişkin bildirimler, işverenlerce sigortalılığın sona ermesini takip eden on gün içinde e-sigorta aracılığı ile Kuruma bildirim yapılır. İşten ayrılış bildirgesinin yasal olarak verilmesi gereken sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde, mali tatil 20.07.2024 tarihinde sona ermesi ve uzayan sürenin 29.07.2024 tarihine rastlaması nedeniyle bu süre içerisinde verilmiş olan bildirme yasal süresi içerisinde verilmiş sayılacak, idari para cezası uygulanmayacaktır.

Örnek 5: 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi uyarınca işverenlerin tebliğ edilen idari para cezalarını tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ödemeleri veya aynı süre içinde itiraz etmeleri gerekmektedir.

İdari para cezaları ile ilgili ödeme ve itiraza ilişkin on beş günlük sürenin son gününün mali tatile rastlaması halinde, bu süre mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzayacaktır. Bu durumda 29.07.2024 (bu süre dahil)

tarihine kadar yapılan ödeme ve itirazlar yasal süresi içerisinde yapılmış olarak kabul edilecektir.

İdari para cezaları ile ilgili ödeme ve itiraza ilişkin on beş günlük sürenin son gününün mali tatilin bitiminden sonraki beş gün içerisinde sona ermesi halinde ise, bu süre mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beş gün uzayacaktır. Bu durumda 25 Temmuz 2024 (bu süre dahil) tarihine kadar yapılan ödeme ve itirazlar yasal süresi içerisinde yapılmış olarak kabul edilecektir.

4- Sosyal güvenlik uygulamasında mali tatile konu olmayan işlemler

- ▶ Sigorta primlerinin ödeme süreleri mali tatil kapsamında değişikliğe tabi değildir.
- ▶ 5510 sayılı Kanuna tabi işverenlerin ve 4-b kapsamındaki sigortalıların 6736, 7020 ve 7143 sayılı Kanunlar ve çeşitli tarihlerde çıkarılmış olan yeniden yapılandırma kanunlarından kaynaklanan ödeme ve diğer yükümlülükleri,
- ▶ 5510 sayılı kanun kapsamında iş kazası ve meslek hastalığı olaylarının bildirim mali tatil kapsamına girmediğinden, bunlara ilişkin yükümlülüklerin önceden olduğu gibi yasal süresi içinde yerine getirilmesi gerekmektedir.
- ▶ İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde işverenlerce düzenlenmesi gereken vizite kâğıdı,
- ▶ E-bildirme uygulaması kapsamında işverenlerce internet ortamında Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilen sigortalı hesap fişi,
- ▶ Sigortalıların istirahatli oldukları sürede işyerinde çalışmadıklarına dair işverenlerce internet ortamında yapılması gereken çalışmazlık bildirim,
- ▶ 4857 sayılı İş Kanunu tabi işverenlerin toplu işçi çıkarma ile ilgili olarak yapmaları gereken bildirim,
- ▶ 5510, 6356, 4447, 4857, 6183, 6736, 6183, 7020 ve 7143 sayılı Kanunlar gereğince ilgili kurumlarca gönderilecek tebliğatlar ile sigortalılar veya işverenler tarafından açılacak davalarda dava açma süreleri.

B. Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik değişikliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 11/06/2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Yeni mevzuat ile 30/04/2011 tarihli Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni Yönetmelik 01.03.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak kısa çalışma başlama tarihi 01/03/2024 tarihinden önce olan kısa çalışma uygulamalarında eski Yönetmelik geçerli olacaktır.

Yeni Yönetmelik ile getirilen düzenlemeler özetle şu şekildedir:

- 1- Kısa çalışma talepleri genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz, genel salgın ile zorlayıcı sebepler olarak belirlenmiş olup, önceki Yönetmelikte olmayan genel salgın ilave edilmiştir.
- 2- Kısa çalışma döneminde değişikliğe gidilmemiştir. Kısa çalışma başlama tarihi dâhil üç ayı geçemez.

3- Kısa çalışma taleplerinde önceden olduğu gibi şirket yönetim Kurulu kararı şartı usul yönünden aranmaya devam etmektedir.

4- İşyerinin fiziken doğrudan etkilendiği deprem, yangın, su baskını, heyelan, salgın hastalık, seferberlik ve benzeri durumlardan kaynaklanan zorlayıcı sebep gerekçesiyle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulmasına ilişkin kısa çalışma başvurularında Yönetim Kurulu kararı aranmaz.

Ancak; yukarıdaki afet olaylarından işyerinin fiziken doğrudan etkilenmediği ancak nakit darlığı, ödeme güçlüğü, pazar daralması ve stok artışı gibi sebeplerle dolaylı olarak etkilendiği gerekçesiyle yapılan başvurular ise İş-Kur Kurum birimi tarafından reddedilecek.

5- Kısa çalışma talepleri İşkur birimi tarafından sebep ve şekil yönünden inceleme tamamlandıktan sonra iş müfettişlerince uygunluk tespiti yapılması amacıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına gönderilir. Denetim usulü cari yönetmelikte (m.5) yer almıştır.

6- Kısa çalışma ödeneğinden yararlanma koşulları netleştirilmiştir. Sigortalının kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmesi için;

- İşverenin kısa çalışma talebinin uygun bulunması,
- Sigortalının kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olması ve son üç yılda en az 450 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olması.

Önceki düzenlemede süre yönünden ödeneğe hak kazanma bakımından "işsizlik ödeneğine hak kazanmış olma" şartı aranmış idi.

7- Kısa çalışma ile kısa çalışma ödeneğinin miktarı ve ödenmesinde herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir. Buna göre, günlük kısa çalışma ödeneğinin miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının %150'sini geçmemek üzere, sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının % 60'ıdır.

Kısa çalışma ödeneğinin süresi üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma süresi kadardır.

Diğer hükümler ise şu şekildedir:

8- Kısa çalışma döneminde, kısa çalışmanın başladığı ve sona erdiği aylar parmak hesabı yapılarak fiili gün sayısı üzerinden; ara aylar, şubat ayı dâhil, 30 gün üzerinden değerlendirilir.

9- Kısa çalışma ödeneği, işyerinde uygulanan haftalık çalışma süresini tamamlayacak şekilde, çalışılmayan süreler için aylık olarak hesaplanır.

10- Kısa çalışma uygulamasına tabi tutulan sigortalının çalışılmayan hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerine ilişkin ücret ve kısa çalışma ödeneği miktarı, kısa çalışma yapılan süreyle orantılı olarak işveren ve Kurum tarafından ödenir.

11- Kısa çalışma ödeneği, uygunluk tespitinde belirtilen süreyi aşmamak kaydıyla fiilen gerçekleşen kısa çalışma süresi üzerinden verilir. Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgeleri veya muhtasar ve prim hizmet

beyannameleri ile uyumlu bir şekilde fiilen gerçekleşen kısa çalışma süresinde, haftalık çalışma süresinin en az üçte bir oranında azaltılmış olması kuralı aranmaz.

12- Kısa çalışma döneminde fiili gerçekleşen kısa çalışma sürelerine ilişkin bildirimler ve değişiklikler, kısa çalışma döneminin son ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin verilmesi gereken tarihi izleyen ayın sonuna kadar işverenler tarafından Kurum birimine iletilmesi halinde ödemelerde esas alınır.

13- Birden fazla işyerinde çalışırken, çalıştıkları işyerlerinde kısa çalışma uygulamasına tabi tutulan sigortalılar adına işverenleri tarafından ayrı ayrı bildirilen prim ödeme gün sayıları toplanır. Bu kişiler adına 30 günden eksik kalan gün sayısı kadar, uygunluk tespitinde belirtilen süreyi aşmamak kaydıyla kısa çalışma ödeneği ödenir. İlgili ayda toplamda 30 gün ve üzeri prim bildirilmesi halinde, söz konusu ay için kısa çalışma ödeneği ödenmez.

14- Kısa çalışma uygulanacak kısmi süreli çalışan sigortalılar için kısa çalışma süresi, sigortalının kısa çalışma döneminden önceki haftalık normal çalışma süresinden fazla olamaz.

15- İşyerinde iş sözleşmesi askıda olan sigortalı adına kısa çalışma talebinde bulunulabilmesi için söz konusu sigortalının kısa çalışma başlama tarihi veya öncesinde işe başlatılmış olması gerekir.

16- Kısa çalışma ödeneği, her ayın beşinde aylık olarak sigortalının kendisine ödenir.

17- Zorlayıcı sebeplerle işyerinde kısa çalışma yapılması halinde, ödemeler 4857 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin (III) numaralı bendinde ve 40'inci maddesinde öngörülen bir haftalık süreden sonra başlar.

18- Hak sahipliğine esas kısa çalışma başlama tarihi 01/03/2024 ve sonrasında olan sigortalılar için, kısa çalışma ödeneği olarak ödenen süreler, sigortalının aynı gerekçe ile yapılmış hak sahipliğine esas ilk kısa çalışma talebinin başlama tarihinden itibaren üç yıl içerisindeki hizmet akdi fesihlerine istinaden yapılacak işsizlik ödeneği ödemelerine ilişkin hak sahipliği sürelerinden düşülür.

19- Kısa çalışma ödeneği, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulamaz, nafaka borçları dışında onda birinden fazlası haczedilemez veya başkasına devir veya temlik edilemez.

20- İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir. Sigortalının kusurundan kaynaklanan fazla ödemeler ise, ölen sigortalılara ait fazla ödemeler hariç, yasal faizi ile birlikte sigortalıdan tahsil edilir.

21- Kısa çalışma ödeneği alanların, kısa çalışmaya tabi tutulduğu işyerinde iş sözleşmesinin sona ermesi, farklı işyerine nakli, iş sözleşmesinin askıya alınması, yaşlılık aylığı almaya başlaması, herhangi bir sebeple silahaltına alınması, herhangi bir kanundan doğan çalışma ödevi nedeniyle işinden ayrılması, tutuklanması, hüküm giymesi, yurt dışına çıkması, ölümü hallerinde söz konusu durumun gerçekleştiği tarih itibarıyla ödenekleri kesilir veya durdurulur. Ayrıca, geçici iş göremezlik raporu alınması durumunda raporun başladığı tarih itibarıyla kısa çalışma ödeneği durdurulur.

C. 4447 Sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde yer alan teşvik için ustalık ve kalfalık belgelerine yönelik uygulama

SGK tarafından 31/05/2024 tarihli "4447 sayılı Kanun'un Geçici 10'uncu Maddesi Kapsamında Ustalık ve Kalfalık Belgelerine Yönelik Uygulama" konulu Genel Yazı yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere, 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesi ile genç, kadın ve mesleki belge sahibi olanların istihdamına yönelik özel sektör işverenlerinin 1/3/2011 ila 31/12/2025 tarihleri arasında işe aldıkları sigortalılar için sigorta primine esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin tamamının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına imkân sağlanmıştır.

Söz konusu prim desteğinden yararlanma süresi, kapsama giren sigortalının yaşına, mesleki yeterlik belgesi sahibi olmasına veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi ya da Türkiye İş Kurumunca düzenlenen iş gücü yetiştirme kursunu bitirip bitirmediğine ve Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsiz olup olmadığına göre değişmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığında alınan ustalık ve kalfalık belgelerinin mezkûr teşvikin uygulamasında dikkate alınıp alınmayacağı konusundaki tereddütlerin giderilmesini teminen söz konusu Genel Yazı çıkartılmıştır.

Özetle;

Konuyla ilgili olarak, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan 15/5/2024 tarihli ve E-91550395-407-00015972519 sayılı yazıda; 2017 yılı ve sonrasında mesleki eğitim merkezi programına kaydolmuş ve 3308 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi kapsamında kalfalık belgesi ile birlikte aynı Kanun'un 28'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında ustalık belgesi alarak mesleki eğitim merkezi programından mezun olanlar, 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesine göre mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretimi bitirenler kapsamında değerlendirilecektir ifade edilmiş olup;

Dolayısıyla, yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda ustalık belgesi alanlar destekten yararlanma süresi bakımından; 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendi ile (ç) bendinde belirtilen süreler kadar yararlanabilecektir.

Bu itibarla, destek kapsamına giren sigortalının; ilgili destek kapsamında değerlendirilen ustalık belgesi olması halinde, bu sigortalının ustalık belgesinde belirtilen meslek alanında çalıştırılıyor olması ve ilgili kanunda belirtilen diğer şartların sağlanması kaydıyla 24/36 ay süreyle bu destekten yararlanılabilecektir. Ayrıca, bu sigortalının Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsiz olması halinde mevcut destek süresine 6 ay ($24+6=30/36+6=42$) eklenecektir. Bununla birlikte, işe alındığı tarih itibarıyla mesleki yeterlik belgesi sahibi olmayan, mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi bitirmemiş olan ancak bu şekilde işe alındıktan sonra çalışmakta iken ilgili destek kapsamında değerlendirilen ustalık belgesi alan sigortalılardan dolayı söz konusu destekten 12 ay süreyle de yararlanılabilecektir.

Bununla birlikte, ilgili destek kapsamında değerlendirilen ustalık belgelerine ilişkin bilgiler Millî Eğitim Bakanlığınca elektronik ortamda Kurumumuzla paylaşılarak bu bilgilerin

kontrolü sağlanacaktır. Ancak, söz konusu bilgiler elektronik ortamda paylaşılana kadar bu kontrol ünitelerimizce yapılacaktır.

Bu kapsamda, söz konusu desteğin yararlanma süresinin belirlenmesinde ünitenize verilen "Mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi (...) bitirenler" kapsamında değerlendirilen ustalık belgelerinde mesleki eğitim merkezi programına kayıt tarihine ilişkin bir ibarenin bulunmaması halinde, bu programa kayıt tarihinin 2017 yılı ve sonrası olduğunun işveren tarafından Millî Eğitim Bakanlığında alınacak yazıyla belgelenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 2017 yılı öncesinde mesleki eğitim merkezi programına kayıt olunarak ve 3308 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında alınan ustalık belgeleri ile kayıt tarihine bakılmaksızın 3308 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi dışında alınan diğer ustalık belgelerinden dolayı bahse konu teşvikten yararlanma süresi bakımından 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendi ile (ç) bendi kapsamındaki süreler kadar yararlanılamayacaktır.

Ayrıca, 3308 sayılı Kanun kapsamında sadece kalfalık belgesi alan sigortalılar "Mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi (...) bitirenler" kapsamında değerlendirilemeyeceğinden, bu sigortalılardan dolayı 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendi ile (ç) bendinde belirtilen süreler kadar yararlanılamayacaktır.

D. SGK tecil işlemlerinde değişiklikler

SGK tarafından 30/05/2024 tarihli ve 2024/8 sayılı "Tecil İşlemlerine İlişkin Değişiklikler" konulu Genelge yayımlanmıştır.

SGK yönetim kurulunun 30/05/2024 tarihli ve 2024/164 sayılı kararıyla Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarının 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilmesinin usul ve esaslarında yapılan bazı değişikliklere ilişkin iş ve işlemler mezkûr Genelge ile duyurulmuştur.

1. Çok zor durum incelemesi ve tecil süresi

1.1. Borç türü bazında 500.000 TL'nin üzerinde borcu olanlar için çok zor durum tespiti

Tecil talebinde bulunan borçluların çok zor durumda olup olmadıkları, aşağıda belirtilen likidite oranlarına göre tespit edilecektir.

- Bilanço esasına göre defter tutan borçlular için likidite oranı; "Dönen Varlıklar - Stoklar / Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar" formülüne göre hesaplanacaktır.
- İşletme hesabı esasına göre defter tutan borçlular için likidite oranı; "Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar / Kısa Vadeli Borçlar" formülüne göre hesaplanacaktır.

Çok zor durum tespiti, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre ruhsat almış ve faaliyet belgesine sahip serbest muhasebeci mali müşavirler veya yeminli mali müşavirler tarafından ilgisine göre (a) veya (b) bendindeki likidite oranı formülüne göre tespit edilerek çok zor durum raporu (Ek-1/a) ile belgelendirilecektir.

Diğer taraftan, halka açık şirketler için çok zor durum tespiti, Sermaye Piyasası Kuruluna verdikleri en son bilanço esas alınarak (a) bendindeki likidite oranı formülüne göre Kurum tarafından yapılacaktır.

1.2. Borç türü bazında 500.000 TL'yi aşmayan borcu olanlar için çok zor durum tespiti

Borç türü bazında 500.000 TL'yi aşmayan borcu olanlar için çok zor durum tespiti, mali durum bildirim formu (Ek-1/b) ile beyan edecekleri bilgiler esas alınarak likidite oranı (Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar / Kısa Vadeli Borçlar) formülüne göre Kurum tarafından yapılacaktır.

1.3. Likidite oranı ve tecil süresi

Likidite oranının; "1,00" ve altında olması halinde bu durum, borçlu açısından çok zor durum olarak kabul edilecek, "1,01" ve üzerinde olması halinde ise borçluların tecil talepleri reddedilecektir. Likidite oranının "0,51" ile "1,00" aralığında olması halinde azami 18 aya kadar, "0,50" ve altında olması durumunda ise azami 36 aya kadar eşit taksitler halinde ödenmesini sağlayacak şekilde borçlar ödeme planına başlanabilecektir. Bu süreler, azami tecil süreleri olup tecile yetkili makamlar tarafından daha az süreli tecil yapılabilecektir. Likidite oranında, virgülden sonraki ilk iki rakam dikkate alınacak ve herhangi bir yuvarlama işlemi yapılmayacaktır.

1.4. Kamu kurum ve kuruluşları için çok zor durum tespiti

Kamu kurum ve kuruluşlarının beyanlarına göre çok zor durum tespiti, likidite oranı hesaplamasına bağlı kalınmaksızın değerlendirilecektir. Buna göre, belediyeler (şirketleri hariç) ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının tecil taleplerinde likidite oranı hesaplaması yapılmayacaktır.

1.5. Tüzel kişi üst düzey yöneticilerinin ve limited şirket ortaklarının sorumlu oldukları borçları için çok zor durum tespiti

Tüzel kişi üst düzey yöneticilerinin ve limited şirket ortaklarının sorumlu oldukları borçları için tecil talep etmeleri halinde çok zor durum tespiti; bu kişilerin tüzel kişi ile hukuki bağlarının devam edip etmemesine (üst düzey yöneticilerin görevden ayrılmaları ve limited şirket ortaklarının hisselerini devretmeleri) ve sorumlu oldukları borç miktarına bakılmaksızın mali durum bildirim formundaki kendilerine ait mali bilgiler esas alınarak Kurum tarafından likidite oranı (Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar / Kısa Vadeli Borçlar) formülüne göre yapılacaktır.

1.6. 4/b sigortalılarının borçları için çok zor durum tespiti

4/b sigortalılarının, bu sigortalılıklarından kaynaklanan borçları için tecil talep etmeleri halinde çok zor durum tespiti, bu kişilerin Kurum ünitesine olan borç miktarına bakılmaksızın mali durum bildirim formundaki mali bilgiler esas alınarak Kurum tarafından likidite oranı (Kasa + Banka + Kısa Vadeli Alacaklar / Kısa Vadeli Borçlar) formülüne göre yapılacaktır.

1.7. Genelge'nin "1.1" ve "1.2" maddelerinde belirtilen 500.000 TL tutarı, her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar artırılır ve Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü tarafından duyurulur.

2. İlk taksitin ödenmesi ve tecil işleminin başlaması

Tecil talep edilen borç tutarının ödeme planı bazında en az %10'u ilk taksit (peşinat) tutarı olarak belirlenecek, kalan borç

diğer taksitlere eşit olarak bölünecektir. Tecil işlemi, belirlenen ilk taksit tutarının tamamının ödendiği tarihte başlayacaktır.

Tecil işleminde borcun eşit taksitlerle ödenmesi esastır. Ancak borçluların kademeli ödeme planında ısrar etmesi ve ünitenin borçlunun taksitlerini eşit olarak ödeyemeyecek durumda olduğuna kanaat getirmesi hâlinde ilk taksit olarak tecil talep edilen borç tutarının ödeme planı bazında en az %10'u olmak şartıyla sonraki beş taksit, eşit taksitlere bölünmüş ödeme planındaki taksit tutarının %50'sinden az olmamak kaydıyla kademeli olarak tecil edilebilecektir.

3. Cari ay primlerinin ödenmemesi

Borçluların carî aylara ilişkin ödeme yükümlülüklerini bir takvim yılı içinde üç defa yerine getirmemeleri halinde tecil işlemi bozulacaktır. Ancak bir takvim yılında en fazla iki aya ait ödenmeyen ya da eksik ödenen cari ay borçlarının tecil süresi aşılmamak kaydıyla en geç izleyen takvim yılının sonuna kadar ödenmesi halinde borçlunun tecil işlemi bozulmayacaktır. Ünite'deki (icra takip işlemleri bu ünite'de yürütülen diğer sosyal güvenlik merkezleri dâhil) sadece tecile dâhil edilen işyerlerinden kaynaklanan primler cari ay yönünden değerlendirilecektir.

4. Mücbir sebep kapsamında ertelenen borçların tecili

Mücbir Sebep Kapsamında Ertelenen Sosyal Güvenlik Kurumu Alacaklarının 6183 Sayılı Kanunun 48'inci Maddesine Göre Tecil ve Taksitlendirilmesinin Usul ve Esasları'nın 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen "veya ertelemenin bitim tarihinden itibaren 3 ay içinde" ibaresi kaldırılmıştır. Buna göre, 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin altıncı fıkrasından yararlanmak isteyen borçluların, erteleme süresi bitmeden dosyalarının işlem gördüğü üniteye başvurmaları gerekmektedir.

5. Yürürlük

Bu Genelge ile getirilen yeni düzenlemeler, Genelge'nin yürürlük tarihinden sonra yapılacak tecil taleplerine uygulanacaktır.

2011/53 ve 2013/14 sayılı Genelgelerin bu Genelge'ye aykırı olan hükümleri ile 29.12.2023 tarihli ve 87205264 sayılı Genel Yazı'nın 2'nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Sirküler İndeks

No	Tarih	Konu
47	27.06.2024	Mücbir sebep ilan edilen yerlerde akaryakıt ve LPG sektöründe faaliyet gösteren mükelleflerin teminat verme süresi uzatıldı.
46	12.06.2024	Tasarruf finansman şirketleri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarına dekont düzenleme zorunluluğu getirildi.
45	06.06.2024	AYM, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bununla ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar için geçerli olan harç istisnasına ilişkin hükmü Anayasa'ya aykırı bularak iptal etti.
44	05.06.2024	Türkiye-Güney Kore Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Protokolü Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
43	27.05.2024	Mücbir sebep hali devam eden yerlerde 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamındaki taksit ödeme süreleri uzatıldı.
42	23.05.2024	Türkiye ve ABD, daha önce beyan ettikleri Birinci Sütun'un geçiş sürecine ilişkin ortak beyanlarını güncelledi
41	21.05.2024	Elektronik defter uygulamasında bazı değişiklikler yapıldı.
40	21.05.2024	Yıllık tecil faizi oranı %48'e yükseltildi.
39	21.05.2024	Gecikme zammı oranı aylık %4,5'e yükseltildi.
38	16.05.2024	Mücbir sebep hali kapsamında 7440 sayılı Kanun'a göre başvuru ve ödeme sürelerine ilişkin Tebliğ yayımlandı.
37	15.05.2024	2024 yılı 1. dönem geçici vergi beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri 22 Mayıs 2024 tarihine kadar uzatıldı.
36	13.05.2024	Menkul kıymetlerden 2024 yılında elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin tablomuz güncellendi.
35	01.05.2024	İpotek finansmanı kuruluşlarınca ihraç edilen bazı menkul kıymetlere ilişkin tevkifat oranı yeniden belirlendi.
34	01.05.2024	Devlet tahvili ve Hazine bonoları ile HM VKŞ tarafından ihraç edilen kira sertifikalarına ilişkin %0 oranlı tevkifatın uygulanma süresi 31 Temmuz 2024 tarihine kadar uzatıldı.
33	01.05.2024	Dövizli fonlar dışındaki yatırım fonları ile bankalarca ihraç edilen tahvillere ilişkin tevkifat oranları yeniden belirlendi.
32	01.05.2024	Mevduat faizleri ile katılım bankalarınca ödenen kâr paylarına ilişkin tevkifat oranları yeniden belirlendi.
31	30.04.2024	2024 yılının ilk geçici vergi dönemi itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapılmayacağına ilişkin Tebliğ yayımlandı.
30	29.04.2024	Yeme içme hizmetlerinde KDV oranı uygulamasına ilişkin Tebliğ yayımlandı.
29	26.04.2024	Kurumlar vergisi beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri ile Ba-Bs formları ve e-Defter beratlarına ilişkin süreler uzatıldı.
28	01.04.2024	Vergi Usul Kanunu uyarınca yapılan reeskont işlemlerinde kullanılan oran %51,75 olarak belirlendi.
27	29.03.2024	Gelir vergisi beyannamesinin verilme ve ödeme süreleri ile Ba-Bs formlarının verilme ve e-Defter beratlarının yüklenme süreleri uzatıldı.
26	29.02.2024	Menkul kıymetlerden 2024 yılında elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi.
25	28.02.2024	Bazı menkul satış sözleşmelerindeki ödeme yükümlülüklerinin döviz veya dövize endeksli olarak yerine getirilebilmesine veya kabul edilebilmesine olanak sağlandı.
24	20.02.2024	Enflasyon düzeltmesine ilişkin açıklamaların yer aldığı Sirküler yayımlandı.
23	13.02.2024	KDV Genel Uygulama Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.
22	12.02.2024	Sorumlu sıfatıyla verilen KDV beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri değiştirildi.
21	06.02.2024	Türkiye'nin Kore Cumhuriyeti (Güney Kore) ile imzaladığı ÇVÖ Anlaşmasının onaylanması uygun bulundu.
20	02.02.2024	Borsada rayici olmayan yabancı paraların 31.12.2023 tarihi itibarıyla değerlendirilmesinde kullanılacak kurlar açıklandı.
19	30.01.2024	Şikâyet veya yargı kararı üzerine ihalenin iptal edilmesi halinde ihale makamıyla düzenlenen sözleşmenin damga vergisinin iadesine ilişkin açıklamalar yapıldı.
18	19.01.2024	KDV Genel Uygulama Tebliği'nde bazı değişiklikler yapıldı.

Vergi Takvimi

2024 Temmuz ayı mali yükümlülükler takvimi

1 Temmuz 2024 Pazartesi	Mayıs 2024 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Mayıs 2024 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi Mayıs 2024 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi Mayıs 2024 dönemi dijital hizmet vergisinin (DHV) beyanı ve ödenmesi
10 Temmuz 2024 Çarşamba	16-30 Haziran 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
16 Temmuz 2024 Salı	Haziran 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri) verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Dayanıklı tüketim malları ve diğer mallar) verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Tescile tabi olmayan motorlu taşıtlar) verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi özel iletişim vergisi (ÖİV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
22 Temmuz 2024 Pazartesi	Haziran 2024 dönemi şans oyunları vergisi (ŞOV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
25 Temmuz 2024 Perşembe	1-15 Temmuz 2024 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2024 dönemi sorumlu sıfatıyla katma değer vergisi (KDV) beyannamesinin verilmesi
26 Temmuz 2024 Cuma	Haziran 2024 dönemi sorumlu sıfatıyla katma değer vergisinin (KDV) ödenmesi Haziran 2024 dönemi muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin (MPHB) verilmesi ve verginin ödenmesi Nisan-Mayıs-Haziran 2024 dönemi gelir vergisi tevkifatının (GVK geçici 67. madde) beyanı ve ödenmesi Haziran 2024 dönemi damga vergisinin (DV) beyanı ve ödenmesi Haziran 2024 dönemi konaklama vergisinin beyanı ve ödenmesi
29 Temmuz 2024 Pazartesi	Haziran 2024 dönemi katma değer vergisinin (KDV) beyanı ve ödenmesi
31 Temmuz 2024 Çarşamba	Haziran 2024 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi 2023 yılına ilişkin yıllık gelir vergisinin 2. taksit ödemesi 2024 yılı motorlu taşıtlar vergisi (MTV) 2. taksit ödemesi Haziran 2024 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi Haziran 2024 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi Haziran 2024 dönemi dijital hizmet vergisinin (DHV) beyanı ve ödenmesi

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Ücretler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
870.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 870.000 TL'si için 213.300 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 958.800 TL, fazlası	40

Gelir vergisi tarifesi - 2024 (Diğer gelirler)

Gelir dilimi	Vergi oranı %
110.000 TL'ye kadar	15
230.000 TL'nin 110.000 TL'si için 16.500 TL, fazlası	20
580.000 TL'nin 230.000 TL'si için 40.500 TL, fazlası	27
3.000.000 TL'nin 580.000 TL'si için 135.000 TL, fazlası	35
3.000.000 TL'den fazlasının 3.000.000 TL'si için 982.000 TL, fazlası	40

Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	51,00
01.01.2023-31.12.2023	110,00
01.01.2024-31.12.2024	170,00

Gelir vergisinden istisna günlük ulaşım bedeli (KDV hariç)	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2022-31.12.2022	25,50
01.01.2023-31.12.2023	56,00
01.01.2024-31.12.2024	88,00

Engellilik indirimi (2024)

Engellilik derecesi	Tutar (TL)
Birinci derece engelliler için	6.900
İkinci derece engelliler için	4.000
Üçüncü derece engelliler için	1.700

Konut kira geliri istisnası

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	9.500
2023	21.000
2024	33.000

Tevkifata tabi tutulmuş menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	70.000
2023	150.000
2024	230.000

Tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında beyan sınırı

Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2022	3.800
2023	8.400
2024	13.000

Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	25.000
2023	55.000
2024	87.000

Arızî kazançlara ilişkin istisna

Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2022	58.000
2023	129.000
2024	200.000

Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı

Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2023 - 31.12.2023	23.489,83
01.01.2024 - 30.06.2024	35.058,58

Kurumlar Vergisi

Nakdi sermaye indirimi faiz oranları

Uygulandığı yıl	Oran (%)
2021	24,51
2022	13,47
2023	53,11

Gider yazılabilecek binek otomobil aylık kira tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	8.000
2023	17.000
2024	26.000

Binek otomobili iktisabında gider yazılabilecek ÖTV ve KDV tutarı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	200.000
2023	440.000
2024	690.000

Binek otomobillerinde amortismanına tabi tutulabilecek iktisap bedeli

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
	ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli	ÖTV ve KDV dahil iktisap bedeli
2022	230.000	430.000
2023	500.000	950.000
2024	790.000	1.500.000

Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi üst sınırı

Beyannamenin verildiği yıl	İndirim tutarı (TL)
2022	2.000.000
2023	4.400.000
2024	6.900.000

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.07.2022 - 13.11.2023	2,50
14.11.2023 - 20.05.2024	3,50
21.05.2024 tarihinden itibaren	4,50

Tecil faizi oranları (Yıllık)

Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.07.2022 - 13.11.2023	24
14.11.2023 - 20.05.2024	36
21.05.2024 tarihinden itibaren	48

Yeniden değerlendirme oranları

Yıl	Oran (%)
2021	36,20
2022	122,93
2023	58,46

Fatura düzenleme sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Amortisman sınırı

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	2.000
2023	4.400
2024	6.900

Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları

Reeskont işlemlerinde	%50,75
Avans işlemlerinde	%51,75
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	%51,75

Not: Bu oranlar 01.04.2024 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kâğıt için)

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	4.814.234,00
2023	10.732.371,80
2024	17.006.516,30

Damga vergisi oran ve tutarları (2024)

Damga vergisine tabi kâğıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	360,10 TL
Gelir tablosu	171,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	467,20 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	624,10 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	308,30 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	365,50 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2024)

Evlatlıklar dâhil fûruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	1.609.552 TL
Fûruğ bulunmaması halinde, eşe isabet eden miras hissesinde	3.221.082 TL
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	37.059 TL
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişler ile şans oyunlarında kazanılan ikramiyelerde	37.059 TL

Vergi tarifesi (2024)

Matrah dilim tutarları	Vergi oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 1.700.000 TL için	%1	%10
Sonra gelen 4.000.000 TL için	%3	%15
Sonra gelen 8.700.000 TL için	%5	%20
Sonra gelen 17.000.000 TL için	%7	%25
Matrahın 31.400.000 TL'yi aşan bölümü için	%10	%30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler (TL)

Ödemeler / kesintiler	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Brüt asgari ücret	13.414,50	20.002,50
Sosyal güvenlik primi işçi payı (%14)	1.878,03	2.800,35
İşsizlik sigortası primi işçi payı (%1)	134,15	200,03
Gelir vergisi matrahı	0,00	0,00
Hesaplanan gelir vergisi	0,00	0,00
Damga vergisi	0,00	0,00
Kesintiler toplamı	2.012,18	3.000,38
Net asgari ücret	11.402,32	17.002,12

Yıllık brüt asgari ücret

Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2022	68.850
2023	140.535
2024	240.030

Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları

Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.07.2023-31.12.2023	13.414,50	100.608,90
01.01.2024-31.12.2024	20.002,50	150.018,90

Income Tax	
Income tax tariffs - 2024 (Salaries)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 870,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 870,000, TRL 213,300, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 958,800, for above	40
Income tax tariffs - 2024 (Other income)	
Income bracket	Tax rate %
Up to TRL 110,000	15
For TRL 230,000; for the first TRL 110,000, TRL 16,500, for above	20
For TRL 580,000; for the first TRL 230,000, TRL 40,500, for above	27
For TRL 3,000,000; for the first TRL 580,000, TRL 135,000, for above	35
For more than TRL 3,000,000, for TRL 3,000,000, TRL 982,000, for above	40
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	51.00
01.01.2023-31.12.2023	110.00
01.01.2024-31.12.2024	170.00
Daily transportation amount exempted from income tax (VAT excluded)	
Period	Amount (TRL)
01.07.2022-31.12.2022	25.50
01.01.2023-31.12.2023	56.00
01.01.2024-31.12.2024	88.00
Disability allowance (2024)	
Degree of disablement	Amount (TRL)
For 1 st degree disabled	6,900
For 2 nd degree disabled	4,000
For 3 rd degree disabled	1,700
Exemption for house rental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2022	9,500
2023	21,000
2024	33,000
Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are subject to withholding	
The year of income	Amount (TRL)
2022	70,000
2023	150,000
2024	230,000

Declaration limitation in terms of securities and immovable property income which are not subject to withholding		
The year of income	Amount (TRL)	
2022	3,800	
2023	8,400	
2024	13,000	
Exemption in capital gains (Except securities)		
Year when the gain is derived	Amount (TRL)	
2022	25,000	
2023	55,000	
2024	87,000	
Exemption in incidental income		
Year when the income is derived	Amount (TRL)	
2022	58,000	
2023	129,000	
2024	200,000	
The upper limit of severance pay exempt from income tax		
Period	Amount (TRL)	
01.07.2023 - 31.12.2023	23,489.83	
01.01.2024 - 30.06.2024	35,058.58	
Corporate Tax		
Interest rates in terms of capital decrease in cash		
Year	Rate (%)	
2021	24.51	
2022	13.47	
2023	53.11	
Monthly rental fee of passenger car that can be recognized as expense		
Year	Amount (TRL)	
2022	8,000	
2023	17,000	
2024	26,000	
SCT and VAT amount which can be recognized as expense for the acquisition of passenger car		
Year	Amount (TRL)	
2022	200,000	
2023	440,000	
2024	690,000	
Acquisition fee which can be subject to depreciation in terms of passenger cars		
Year	Amount (TRL)	
	Initial acquisition fee excluding SCT and VAT	Acquisition fee including SCT and VAT
2022	230,000	430,000
2023	500,000	950,000
2024	790,000	1,500,000
Tax reduction cap of tax compliant taxpayers		
Return submission year	Reduction amount (TRL)	
2022	2,000,000	
2023	4,400,000	
2024	6,900,000	

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183	
Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
21.07.2022 - 13.11.2023	2.50
14.11.2023 - 20.05.2024	3.50
Since 21.05.2024	4.50
Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
21.07.2022 - 13.11.2023	24
14.11.2023 - 20.05.2024	36
Since 21.05.2024	48
Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2021	36.20
2022	122.93
2023	58.46
Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900
Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2022	2,000
2023	4,400
2024	6,900
Discount and interest rates to be applied in rediscout and advance transactions	
In rediscout transactions	50.75%
In advance transactions	51.75%
In rediscout transactions under TPL	51.75%
Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 01.04.2024 .	
Stamp Duty	
Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2022	4,814,234.00
2023	10,732,371.80
2024	17,006,516.30
Stamp duty rates and amounts (2024)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9.48 per thousand
Wages (Including advances)	7.59 per thousand
Rental contracts	1.89 per thousand
Balance sheet	TRL 360.10
Income statement	TRL 171.90
Annual income tax return	TRL 467.20
Corporate tax return	TRL 624.10
Value added tax returns	TRL 308.30
Withholding and premium service returns	TRL 365.50

Inheritance and Transfer Tax		
Exemptions (2024)		
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse		TRL 1,609,552
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant		TRL 3,221,082
For transfers conducted without any consideration		TRL 37,059
For the lottery prizes won from contests and draws and game of chances organized based on money and goods		TRL 37,059
Tax tariff (2024)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 1,700,000	1%	10%
For the next TRL 4,000,000	3%	15%
For the next TRL 8,700,000	5%	20%
For the next TRL 17,000,000	7%	25%
For the tax base portion exceeding TRL 31,400,000	10%	30%
Minimum Wage and Social Security		
Minimum wage and withholdings (TRL)		
Payments / withholdings	01.07.2023-31.12.2023	01.01.2024-31.12.2024
Gross minimum wage	13,414.50	20,002.50
Social security premium employee's contribution (14%)	1,878.03	2,800.35
Unemployment insurance premium employee's contribution (1%)	134.15	200.03
Income tax base	0.00	0.00
Income tax calculated	0.00	0.00
Stamp duty	0.00	0.00
Total withholdings	2,012.18	3,000.38
Net minimum wage	11,402.32	17,002.12
Annual gross minimum wage		
Year	Amount (TRL)	
2022	68,850	
2023	140,535	
2024	240,030	
The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.07.2023-31.12.2023	13,414.50	100,608.90
01.01.2024-31.12.2024	20,002.50	150,018.90

EY | Daha iyi bir çalışma dünyası oluşturmak

EY olarak amacımız; müşterilerimiz, çalışanlarımız ve toplum için değer yaratırken aynı zamanda sermaye piyasalarında güvenin ve daha iyi bir çalışma dünyasının oluşmasına katkıda bulunmaktır.

Dünya çapında 150'den fazla ülkede, sahip olduğumuz veri ve teknoloji ile hizmet veren ekiplerimizle, denetimde güveni sağlarken müşterilerimizin gelişmesine ve dönüşmesine destek oluyoruz.

Bağımsız denetim, danışmanlık, hukuk, kurumsal finansman, strateji ve vergi hizmetlerimizle iş dünyasının karşılaştığı zorluklara yeni çözümler sunacak doğru soruları soruyoruz.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok, üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında; EY'nin kişisel verileri nasıl topladığı, kullandığı ve bireylerin sahip olduğu haklara dair bilgilere ey.com/tr_tr/privacy-statement adresinden ulaşabilirsiniz. EY üye şirketleri yerel kanunların yasakladığı bölgelerde hukuk hizmeti sunmaz. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret edin.

© 2024 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye

ISSN: 2148-4686

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayının muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.